

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 2, 6, 14, 14¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Gamtos tyrimų centro atliktoje Kuršių marių analizėje, užsakytoje Aplinkos ministerijos, pateiktos mokslininkų išvados, kuriose nurodoma, kad žuvų bendrijos dydžio indeksas rodo labai blogą būklę. Gresiantis žuvies išteklių Kuršių mariose ir kituose valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose pereikvojimas yra sąlygotas intensyvios verslinės žvejybos.

Pastebėta, kad žvejai verslininkai prekiauja Kuršių mariose pagautomis mažesnėmis nei leidžiamos gaudyti žvejams mėgėjams žuvimis. Nors Kuršių mariose pagautas lašišas žvejams verslininkams yra draudžiama parduoti, o gaudyklėmis sugautas – privaloma paleisti, tačiau leidžiama šias žuvis paimti kaip priegaudą ir naudoti savo reikmėms. Vis dėl to, viešojoje erdvėje, nuskamba atvejai, kai prasidėjus lašišinių žuvų migracijai, visos turgavietės itin padidėja Lietuvoje sugautų lašišų pardavimai.

Uždraudus verslinę žvejybą Kauno mariose, žuvų kiekis per penkerius metus padaugėjo beveik 4 kartus. Tikimasi, kad uždraudus verslinę žvejybą Kuršių mariose, taip pat valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose uždraudus dar likusią specializuotąją sparčiai nykstančių seliavų, upinių nęgių, migruojančių ungurių žvejybą ir žvejybą žuvų gaudyklėmis, žuvų ištekliai pamažu atsikurs. Šiuo metu žuvų ištekliams atkurti yra naudojamos valstybės lėšos, todėl uždraudus verslinę šių žuvų žvejybą, tikėtina, kad išteklių atstatymas nebereikalaus valstybės biudžeto lėšų.

Atsikūrus žuvų ištekliams, populiarės mėgėjiška žvejyba, kuri yra daug tvaresnė ir valstybės biudžetą papildo didesnėmis pajamomis, nei jos gaunamos iš verslinės žvejybos. Žvejai mėgėjai kiekvienais metais, pirkdami žvejo bilietus, valstybei sumoka apie 1,7 mln. eur. Tuo tarpu žvejų verslininkų pelnas per metus siekia tik 120 000 eur. Kuršių mariose žvejojančių verslininkų valstybei sumokėta suma per metus siekia 221 000 eur.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Linas Jonauskas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu leidžiama verslinė žvejyba Kuršių mariose, taip pat Lietuvos valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose leidžiama seliavų, upinių nęgių, migruojančių ungurių žvejyba ir žvejyba žuvų gaudyklėmis.

Iki šiol įstatymu nėra visiškai uždrausta verslinė žvejyba valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose. Kai kurie draudimai yra įtvirtinti tik Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakyme.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Šiuo įstatymo pakeitimo projektu siekiama uždrausti verslinę žvejybą tinklais Kuršių mariose, taip pat valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose uždrausti vykdomą specializuotąją seliavų, upinių nęgių, migruojančių ungurių žvejybą ir žvejybą žuvų gaudyklėmis. Kitų rūšių žuvų verslinę žvejybą leisti tik polderiuose ir privačiuose vidaus vandenų telkiniuose.

Šios įstatymo pataisos, įtvirtinančios verslinės žvejybos valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose draudimą, padėtų išvengti atvejų, kai vienšališkai, ministro įsakymu priimami teisės aktai, galintys turėti neigiamą poveikį visuomenei ir aplinkai.

Įgyvendinus naują teisinį žvejybos valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose reguliavimą, tikimasi nykstančių žuvų išteklių atsikūrimo, gausėjimo.

Taip pat tikimasi, kad atsikurus žuvų ištekliams, populiarės ir mėgėjiška žvejyba, kurios generuojamos įplaukos į valstybės biudžetą, išaugs.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Projektas neigiamai atsilieptų 48 verslo įmonėms, kurios žvejoja tik Kuršių mariose. Šiose įmonėse dirba 132 žmonės, kurių vidutinė mėnesinė alga - 261 eur. Žvejo mėgėjo bilieto kainą padidinus 1 eur. galima būtų kompensuoti visų verslinių įmonių, žvejojančių Kuršių mariose, patirtus nuostolius, kurie per metus sudaro 120 000 eur.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Versline žvejyba užsiimančios įmonės turės persiorientuoti ir imtis tvaresnio verslo formų. Tačiau turizmo, apgyvendinimo sektorius, kuris aptarnautų žvejus mėgėjus, galėtų sulaukti teigiamo efekto, atsirastų daugiau galimybių jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Reikės pakeisti Lietuvos Respublikos aplinkos ir žemės ūkio ministrų įsakymus.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo įgyvendinimas leis valstybei sutaupyti biudžeto lėšų, kurios dabar yra skiriamos įžuvinimui. Žvejybos nutraukimo kaštus, kaip kompensaciją žvejams verslininkams, pasitraukiantiems iš verslo, bus galima padengti iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos administruojamos Aplinkos apsaugos rėmimo programos, iš žvejų mėgėjų sumokamų pinigų už žvejybos leidimus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Verslinė žvejyba“, „Žvejyba valstybiniuose vidaus vandenų telkiniuose“, „Žvejyba tinklais“, „Žvejyba Kuršių mariose“

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Teikia Seimo narys Linas Jonauskas